

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1935 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om införande av förmögenhetsskatt å konst- och bok- samt därmed jämförliga samlingar.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 422, hava herrar *Wallén* och *Nyblom* hemställt,

»att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av den 28 september 1928 att § 9 erhåller följande lydelse:

§ 9.

1 mom. Vid förmögenhetsberäkningen skola i den mån ej annat framgår av 2 mom. här nedan, såsom tillgångar upptagas:

- a) — — —
- b) — — —
- c) — — —
- d) — — —
- e) — — — lös egendom, som är avsedd... och smycken; vidare konstverk, bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar, därest värdet överstiger 6,000 kronor till det belopp, som överstiger 6,000 kronor; samt till fulla värdet i de fall där ägaren med samlingarnas föremål driver handel eller yrkesmässigt håller dem för allmänheten tillgängliga.

f) — — —

g) — — —

2 mom. Såsom tillgångar vid förmögenhetsberäkningen upptages icke:

a) — — —

b) — — —

c) — — —

d) — — —

e) — — —

f) utgår

g) — — —

h) — — —

i) — — —»

Enligt 9 § 2 mom. förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola icke vid förmögenhetsberäkningen såsom tillgångar upptagas möbler, husgeråd och andra inre lösören, som äro avsedda för den skattskyldiges och hans familjs personliga bruk, ävensom konstverk, bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar, såframt ej ägaren med dem driver handel eller yrkesmässigt håller dem för allmänheten tillgängliga. Däremot skola såsom tillgångar upptagas dels lösegenedom, som är avsedd för stadigvarande bruk i skattskyldigs förvärvsverksamhet eller att däri omsättas eller förbrukas, dels ock lös egendom, som är avsedd för ägarens och hans familjs personliga bruk och bekvämlighet och av beskaffenhet att böra hänföras till yttre inventarier, såsom ekipage, ridhästar, automobiler, motorecyklar, lustjakter, motorbåtar och dylikt, så ock smycken.

Enligt det förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, som framlades genom Kungl. Maj:ts den 11 mars 1910 dagtecknade proposition nr 88, hade till icke skattepliktiga tillgångar hänförts möbler, husgeråd, smycken och andra lösören, som vore avsedda för skattskyldigs och hans familjs personliga bruk.

I anledning av motionsvis framställda yrkanden, innebärande bland annat att till skattepliktiga tillgångar skulle hänföras möbler, husgeråd, smycken och andra lösören, som vore avsedda för skattskyldigs och hans familjs personliga bruk, ävensom konstverk, bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar, anförde 1910 års bevillningsutskott (bet. nr 29) i huvudsak följande:

Att levande och döda inventarier enligt Kungl. Maj:ts förslag hänförts till sådan lös egendom, som vid taxering till förmögenhetsskatt skall upptagas såsom tillgångar, berodde uppenbarligen därpå, att därunder ansetts ingå lösegenedom, som användes i jordbruk eller annan rörelse och som följaktligen tjänade produktiva ändamål. Möbler, husgeråd m. m. samt konstverk och samlingar utgjorde åter dödt kapital, som av denna anledning ansetts icke böra bliva föremål för förmögenhetsbeskattning. Den grund för uppdelningen av lös egendom i beskattningsbar och icke beskattningsbar sådan, varpå Kungl. Maj:ts förslag sålunda vilade, syntes utskottet vara principiellt riktig och utskottet hade därför funnit sig icke kunna i vidare mån tillmötesgå de i motionerna framställda önskemålen, än att utskottet ansett att till gruppen levande och döda inventarier borde hänföras även sådana till yttre lösören hänförliga föremål, som exempelvis lyxekipage, automobiler, lustjakter och dylikt samt att smycken, vilka i allmänhet hade ett jämförelsevis lätt bestämbar realisationsvärde och som i vissa fall kunde representera betydande tillgångar, borde överföras till gruppen för penningar och värdepapper.

Jämväl vid 1927 och 1928 års riksdagar behandlades i samband med propositioner rörande förslag till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt motionsvis väckta yrkanden, att förmögenhetsskatt skulle utgå för möbler, husgeråd och andra inre lösören, som vore avsedda för den skattskyl-

diges och hans familjs personliga bruk, därest det samlade värdet av dessa tillgångar överstege 6,000 kronor. Vederbörande utskott (första särskilda utskottet vid 1927 års riksdag och särskilda utskottet vid 1928 års riksdag) hemställde om avslag å dessa motioner samt anförde till stöd härför, att en sådan utökning säkerligen skulle av de skattskyldiga mötas med ringa förståelse samt att en dylik bestämmelse icke skulle hava någon egentlig statsfinansiell betydelse.

Utskottet har inhämtat uppgifter rörande de bestämmelser, som gälla beträffande beskattningen av ifrågavarande tillgångar i flera av de utländska stater, där förmögenhet är underkastad årlig beskattning.

I *Danmark* och *Finland* gälla i stort samma bestämmelser med avseende å skatteplikt till förmögenhetsskatt rörande inre inventarier och samlingar som i Sverige, med den olikheten, att i dessa båda stater smycken icke hänföras till i förmögenheten ingående tillgång.

Enligt den *tyska* skattelagstiftningen äro inre inventarier principiellt fritagna från förmögenhetsskatt, dock med flera viktiga undantag. Sålunda beskattas föremål av ädla metaller, smycken ävensom andra lyxföremål, som icke användas för möblering av den skattskyldiges bostad, därest saluvärdet å det enskilda föremålet överstiger 1,000 riksmark eller å samtliga föremål av dylikt slag 10,000 riksmark. Konstföremål och samlingar beskattas, därest de anskaffats efter den 31 juli 1914 och saluvärdet överstiger för det särskilda föremålet 10,000 riksmark eller för flera likartade eller sammanhörande föremål 50,000 riksmark samt de utförts av icke-tyska eller av sådana tyska konstnärer, som avlidit för mer än 15 år tillbaka.

Enligt de *norska* skattelagarna hänföras principiellt lösören och samlingar till skattepliktig förmögenhet. Vederbörande beskattningsmyndighet äger dock rätt bestämma, att bohag och annat lösöre, som icke lämnar avkastning, helt eller delvis undantages från beskattning. I fråga om den extraordinära förmögenhetsskatt, som uttages i Norge, är stadgat, att till skattepliktig förmögenhet hänföras jämväl bohag och annat lösöre, som icke lämna avkastning, dock att från beskattning undantagits föremål till ett sammanlagt värde av högst 50,000 kronor.

I motionen har uppgivits att genom skattefriheten för konstsamlingar betydande förmögenhetsobjekt utan tvivel undandragas från förmögenhetsskatt, i det att förmögna privatpersoner, ofta i rent spekulationssyfte, placerade mycket stora kapital i dyrbara konstverk och dylikt. Det framstode därför såsom i hög grad befogat, att på dylikt sätt placerade förmögenheter gjordes till föremål för beskattning, och detta desto hellre som exempelvis jordbrukare måste vid förmögenhetsberäkningen upptaga värdet av sina för driften nödvändiga maskiner och verktyg.

Utskottet.

Sannolikt är, att skattskyldiga understundom i förvärvssyfte eller i avsikt att undgå förmögenhetsskatt placerat kapital i samlingar och andra dyrbara inre lösören. Säkerligen hava sådana placeringar dock icke förekommit i större utsträckning, i varje händelse ej i jämförelse med de talrika fall, där kulturella eller därmed jämförliga syften föranlett placeringen eller där samlingarna gått i arv. I sistnämnda fall höra samlingarna ofta nära tillsammans med vissa hem eller byggnader, och en beskattning komme med all säkerhet att medföra ur kulturell synpunkt icke önskvärda konsekvenser. Såsom av den förut lämnade redogörelsen för lagstiftningen framgår äro för övrigt samlingar föremål för förmögenhetsskatt, för så vitt ägaren driver handel med dessa eller yrkesmässigt håller dem tillgängliga för allmänheten. Utskottet har dessutom velat erinra om de betydande praktiska svårigheter en bestämmelse sådan som den föreslagna skulle medföra. Sålunda bleve det ingalunda lätt att avgöra, huruvida i de särskilda fallen föremålen hava karaktär av samling eller av bohag eller dylikt, varjämte svårigheterna att tillfredsställande värdera samlingar ligga i öppen dag. Med hänsyn till det nu anförda och då spörsmålet ifråga lämpligen icke bör upptagas fristående utan, i den mån det samma förtjänar beaktande, i samband med en eventuell omläggning av förmögenhetsbeskattningen, har utskottet icke ansett sig böra biträda motionärernas förslag.

Utskottet hemställer därför,

att motionen II: 422 av herrar Wallén och Nyblom, om införande av förmögenhetsskatt å konst- och bok- samt därmed jämförliga samlingar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 mars 1935.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg i Katrineholm, Björnsson, Jönsson, Åström, Nilsson i Landeryd, Wahlmark, friherre Lagerfelt, Lithander, Lövgren i Boden, Björklund, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Anderson i Norrköping, Löfvander, Larsson i Örbyhus, Werner i Hultsfred, Heiding och Brännström i Skellefteå.

Reservation

av herr *Heiding*.
